

MEETNET AMFIBIEËN EN NATURA 2000

Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn, Flora- en faunawet, deze termen zijn de laatste jaren steeds vaker in het nieuws. Minder bekend is Natura 2000, de Europese variant van onze Ecologische Hoofdstructuur. Het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), waaronder de meetnetten zoals Meetnet Amfibieën en Meetnet Reptielen vallen, zullen in de toekomst meer worden afgestemd op de Europese richtlijnen en op Natura 2000.

Wat is Natura 2000?

Natura 2000 is het Europees 'netwerk in wording' van beschermde natuurgebieden, waaraan alle lidstaten van de Europese Unie hun bijdrage moeten leveren. Het netwerk heeft het behoud en herstel van de Europese biodiversiteit tot doel. Met het realiseren van Natura 2000 moet het voortbestaan van bepaalde soorten en habitattypen worden veiliggesteld, die zijn opgenomen in de Vogel- en Habitatrichtlijn. De Nederlandse regering moet t.b.v. Natura 2000 gebieden aanwijzen. De soorten en habitattypen die voor het aanwijzen van

belang zijn staan vermeld in de verschillende bijlagen van de habitat- en vogelrichtlijn.

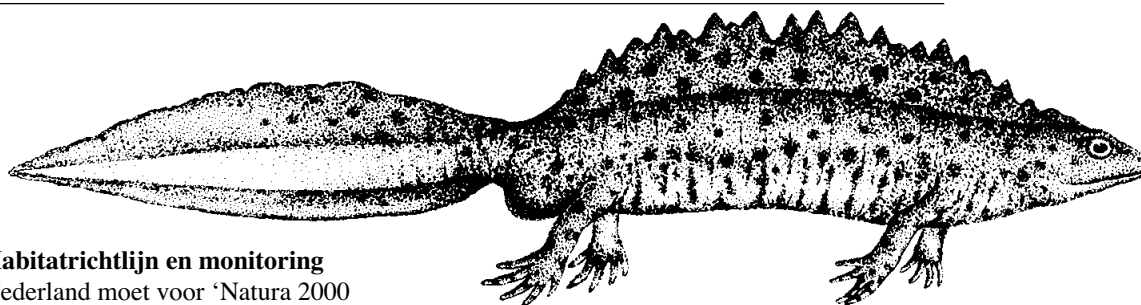
Amfibieën en de Habitatrichtlijn

De bescherming van Natura 2000 is internationaal geregeld in de Habitat- en Vogelrichtlijn. Bij de aanwijzing van gebieden spelen de zogenaamde Bijlage II soorten van de Habitatrichtlijn een belangrijke rol. In Nederland zijn dit voor wat betreft amfibieën alleen de geelbuikvuurpad en de kamsalamander. Dit neemt natuurlijk niet weg dat gebieden ook voor andere soorten belangrijk kunnen zijn.

Met de Habitatrichtlijn is de internationale bescherming van een aantal planten- en diersoorten geregeld. Dit zijn de zogenoemde Bijlage IV soorten. Van onze inheemse soorten amfibieën staan acht soorten vermeld op deze bijlage. Tabel 1 geeft een overzicht van amfibieën op Bijlage II en Bijlage IV.

Tabel 1 Inheemse amfibieën vermeldt op Bijlage II en Bijlage IV van de Habitatrichtlijn

soort		Bijlage II	Bijlage IV
<i>Amfibieën</i>			
Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	X	X
Vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans</i>		X
Geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata</i>	X	
Knoflookpad	<i>Pelobates fuscus</i>		X
Rugstreeppad	<i>Bufo calamita</i>		X
Boomkikker	<i>Hyla arborea</i>		X
Heikikker	<i>Rana arvalis</i>		X
Poelkikker	<i>Rana lessonae</i>		X

Habitatrichtlijn en monitoring

Nederland moet voor 'Natura 2000 gebieden' de zogenoemde 'gunstige staat van instandhouding' behouden of herstellen. Dit betekent niet dat er in deze gebieden niets mag. Activiteiten of ingrepen, bijvoorbeeld in het kader van economische of recreatieve ontwikkelingen, zijn toegestaan, zoi het onder strikte voorwaarden. Ook voor de soorten van de Habitatrichtlijn geldt de zogenaamde 'instandhoudingsdoelstelling'. De "staat van instandhouding" wordt als "gunstig" beschouwd wanneer:

- uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de soort binnen de natuurlijke habitat levensvatbaar is en op lange termijn zal blijven.

- het natuurlijke verspreidingsgebied van de soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden.

Om toe te zien op de gunstige staat van instandhouding van 'bijlage II en bijlage IV soorten' en hun habitat, is monitoring essentieel. Deze soorten spelen dan ook binnen het Meetnet Amfibieën een belangrijke rol.

Natura 2000 en Meetnet Amfibieën

Binnen Natura 2000 zijn twee gebieden aangemeld voor de geelbuikvuurpad en 36 gebieden voor de kamsalamander. Tabel 2 geeft een overzicht. Bij het

Meetnet Amfibieën streven we er naar alle relevante Natura 2000 gebieden in het meetnet op te nemen. Dit betekent dat naast de gebieden uit tabel 2, ook andere Natura 2000 gebieden waar habitatrichtlijnsoorten voorkomen, zo mogelijk in het meetnet worden gevolgd. Daarnaast heeft het prioriteit om voor de andere habitatrichtlijnsoorten een goede landelijke dekking van telgebieden te realiseren. Natuurlijk blijven de andere soorten in het Meetnet ook een rol spelen. Zo blijft het

natuurlijk belangrijk de schaarse vindplaatsen van de vuursalamander te volgen. Ook de ontwikkeling van meer algemene soorten blijft belangrijk. Dit kan belangrijke informatie leveren voor het verklaren van trends voor de minder algemene soorten. Inmiddels zijn we met het Meetnet op de goede weg. Een belangrijk deel van de telgebieden ligt reeds in Natura 2000 gebieden. En zoals elders in deze nieuwsbrief is te lezen worden de trends van habitatrichtlijnsoorten steeds betrouwbaarder.

Tabel 2 Beschermde gebieden aangemeld voor geelbuikvuurpad of kamsalamander (Bijlage II van de Habitatrichtlijn).

Beschermd gebied	Belangrijkste gebied voor:	Meetnet
Geuldal	Geelbuikvuurpad	X
Bemelerberg en Schiepersberg	Geelbuikvuurpad	X
Korenburgerveen	Kamsalamander	
Drents-Friese Wold en Leggelderveld	Kamsalamander	X
Landgoederen Oldenzaal	Kamsalamander	X
Leusveld, Voorstonden en Empesche-/ Tondensche Heide	Kamsalamander	X
Zuider Lingedijk en Diefdijk Zuid	Kamsalamander	
Loonse en Drunense Duinen, De Brand en de Leemkuilen	Kamsalamander	X
Beschermd gebied	Verder aangemeld voor:	Meetnet
Drentsche Aa	Kamsalamander	X
Havelte Oost	Kamsalamander	X
IJsseluitwaarden	Kamsalamander	X
Gelderse Poort	Kamsalamander	X
Dwingelderveld	Kamsalamander	X
Boezem van Brakel, Pompveld en Kornsche Boezem	Kamsalamander	
Rijswaard en Kil van Hurwenen	Kamsalamander	X
Veluwe	Kamsalamander	X
Willinks Weust	Kamsalamander	
Wooldse Veen	Kamsalamander	
Brunsummerheide	Kamsalamander	X
Geleen Beekdal	Kamsalamander	X
Meinweg	Kamsalamander	X
Leudal	Kamsalamander	
Ringselven en Kruispeel	Kamsalamander	
Roerdal	Kamsalamander	X
Groote Heide-De Plateaux	Kamsalamander	
Kampina en Oisterwijkse Bossen en Vennen	Kamsalamander	
Loonse en Drunense Duinen en de Brand en de Leemkuilen	Kamsalamander	X
Oeffeltermeent	Kamsalamander	X
Regte en Riels Laag	Kamsalamander	
Oostelijke Vechtplassen	Kamsalamander	
Aamsveen	Kamsalamander	X
Achter de Voort, Agelerbroek en Voltherbroek	Kamsalamander	X
Bergvennen en Brecklenkampse Veld	Kamsalamander	
Vecht en Beneden-Regge	Kamsalamander	X
Springendal en Dal van Mosbeek	Kamsalamander	X
Luistenbuul en Koekoeksche Waard	Kamsalamander	X
Witte Veen	Kamsalamander	X
Zwin	Kamsalamander	X

Nederlandse wetgeving

De bescherming van Natura 2000 gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn is opgenomen in de Natuurbeschermingswet. Voor gebieden die zijn

aangemeld in het kader van de Habitatrichtlijn moet dit nog gebeuren. De bescherming van soorten krachtens de Vogel- en Habitatrichtlijn is binnen de Nederlandse wetgeving geregeld in de Flora- en Faunawet.